

Вашето любопитство се усилва, когато тръгвате въ дѣсно отъ шосето, по каменния междуселски пѣтъ за село Бръсница. Подъ залесенъ високъ хребетъ се открива широка синьозелена водна повърхнина, заобиколена съ високи брѣгове. Очитѣ сж изненадани отъ виденото. Спираме на пѣтя. Нова картина отклонява погледа ни на дѣсно: подъ високия баиръ, въ тѣсна и дълбока падина съ скалисти брѣгове и храсталаци се вижда бледо-виолетова вода, която изпълва долината, покрита съ водна зеленина. Изненада бѣ за насъ да видимъ толкова вода въ този край съ своя скалистъ и безводенъ видъ. Това е прочутиятъ изворъ, нареченъ Глава Панега, който ни бѣ довелъ отъ далечния балкански край. Това е изворъ на рѣка, която се отличава отъ другитѣ, че извира въ голѣмо количество отъ земнитѣ скалисти пластове, които криятъ това богатство, — тиха и дълбока вода, която образува цѣло езеро.

Спускаме се по пѣтеката, обрасла съ храсти, и се любуваме отблизо на бавнотекущата дълбока вода.

Пѣтеката се изкачва къмъ варовита скала. Широка дупка и ходътъ на малка пещера ни извеждатъ предъ стръмнитѣ склонове надъ самия изворъ, дето ясно се гиждатъ кълбеститѣ вълни на този чудесенъ изворъ.

Очитѣ ненаситно гледатъ тоя даръ на природата, и човѣкъ благославя това чудо на естеството да излѣе толкова вода на едно мѣсто, дето всичко наоколо е безводна варовита пустиня.

Ние сме още надъ извора, но очитѣ сж примамени къмъ широката влажна пещера, която зѣе надъ него.

Влизаме въ широкото ѝ предверие. Тукъ е хладно, полумрачно отначало, а после, колкото отиваме навжтре, изъ тѣснитѣ и разклонени ходове царува вѣченъ мракъ. Стенитѣ ѝ сж покрити съ бѣлизникава пѣпчива кора, образувана отъ сълзещата варовита вода. И колкото се увеличаваме по-навжтре въ разклоненията на пещерата, електрическата свѣтлина открива надъ главитѣ ни хубави бѣлизникави шилести висулки. Бѣхме навлѣзли доста навжтре подъ земята, дето въ мрака живѣятъ само прилепи.

Понеже времето бѣ кжсо, то се върнахме пакъ при изхода на пещерата, дето отново смѣнихме впечатленията отъ пещерата съ хубавия видъ на извора на Глава Панега, въ който се оглежда отъ високо мъглявото есенно небе.

Добили богата представа за извора на Панега, изкачваме се по стръмна пѣтека къмъ друга пещера, надъ първата, на която малка прихлупена дупка ни сочи новъ подземенъ миръ. Влизаме и въ нея, но вече чрезъ лазене. Тъмнината тукъ цари още при